

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT
TURIZMA I SPORTA

ANA MARIA GAVRIĆ

**ANALIZA SPORTSKO TURISTIČKE PONUDE GRADA
BJELOVARA**

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2019.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT
TURIZMA I SPORTA

ANA MARIA GAVRIĆ

**ANALIZA SPORTSKO TURISTIČKE PONUDE GRADA
BJELOVARA
ANALYSIS OF THE SPORTS TOURISM OFFER OF THE TOWN OF
BJELOVAR**

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

doc.dr.sc. Nevenka Breslauer, prof. v.š.

ČAKOVEC, 2019.

SAŽETAK

Analizom sportsko turističke ponude grada Bjelovara utvrdit će se parametri potrebni za daljnji razvoj sportskog turizma te trenutno stanje sportsko turističke ponude grada Bjelovara. Grad Bjelovar analizirat će se kroz turističku ponudu u turizmu i sportu te evidentirati sportski klubovi i sportski objekti u Bjelovaru. Spomenuti su poznati sportaši grada Bjelovara koji su se natjecali i predstavljali grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorsku županiju u širim razmjerima. Prikazat će se SWOT analiza turizma grada Bjelovara, a uz to izvršiti analiza sportsko rekreacijskih objekata koji uz svoju standardnu funkciju imaju namjenu i u sportskom turizmu.

Analizirane su mogućnosti bavljenja različitim sportsko rekreacijskim aktivnostima koje su dostupne svim dobnim skupinama. Sportsko rekreacijskim aktivnostima bavi se velik broj domaćih stanovnika, a isto tako privlači i posjetitelje i goste grada Bjelovara da se zadrže nekoliko dana duže i produlje svoj boravak u „gradu sira“. Sportska događanja i manifestacije analizirat će se na način da ih se opiše i predoči broj noćenja u Bjelovaru. Smještajni kapaciteti su evidentirani i analizirani s brojem noćenja tijekom sportskih događanja te se utvrdio njihov doprinos spram ukupnog noćenja u Bjelovaru.

Opisan je način prikupljanja podataka za analizu te obrada i interpretacija istih u svrhu intervjua s djelatnicima Turističke zajednice Bjelovar-Bilogora. Šest pitanja poslana su putem mail-a i dobiveni su odgovori o radu turističke zajednice, manifestacijama koje imaju sportski karakter te noćenjima turista. S obzirom na dobivene rezultate, analizom su utvrđeni segmenti na kojima treba poraditi u svrhu poboljšanja sportsko turističke ponude grada Bjelovara.

Ključne riječi: *Bjelovar, turizam, sportski turizam, ponuda*

SADRŽAJ

SAŽETAK

1. UVOD	5
2. BJELOVAR – GRAD TURIZMA I SPORTA	6
2.1. Turizam u Bjelovaru	8
2.2. SWOT analiza turizma grada Bjelovara	11
2.3. Sport u Bjelovaru	12
3. SPORTSKO-REKREACIJSKI OBJEKTI U GRADU BJELOVARU	14
3.1. Park-šuma Borik	14
3.2. Rekreativni centar „Squash“	14
3.3. Teniski tereni	15
3.4. Bazeni	15
3.5. Cikloturizam	15
3.6. Teretane i fitness centri	17
3.7. Skate park	17
3.8. Staro “Partizanovo” igralište.....	17
3.9. Športsko-rekreativni centar Kukavica	17
3.10. Lov i ribolov	18
3.11. Konjički turizam.....	18
3.12. Sportski aerodrom Brezovac	19
4. SPORTSKI DOGAĐAJI U GRADU BJELOVARU	20
4.1. Challenge cup	20
4.2. Bok fest	20

4.3.	Moto alka	20
4.4.	Bilogora Challenge	21
4.5.	Utakmica Reprezentacije Hrvatske i Nogometnog kluba Bjelovar	21
4.6.	Malonogometni turnir	22
4.7.	Borik kup	22
4.8.	Trofej Dinamo.....	23
5.	SMJEŠTAJNI KAPACITETI	24
5.1.	Hotel Central.....	24
5.2.	Prenoćišta, izletišta, privatni i ostali smještaj	25
6.	ANALIZA STANJA SPORTSKOG TURIZMA U BJELOVARU	26
6.1.	Definiranje pitanja, slanje i interpretacija dobivenih odgovora.....	26
7.	ZAKLJUČAK	31
8.	LITERATURA.....	32

1. UVOD

Turizam, to jest sportski turizam, kao specifična vrsta turizma, postaje vodeća ekonomska turistička grana. Mnoge zemlje i regije okreću se turizmu kao jednom od glavnih nositelja razvoja gospodarstva. Kontinentalni dijelovi Hrvatske sve više sredstava ulažu u razvoj turizam, odnosno sportskog turizma. Grad Bjelovar ima velik potencijal za razvoj sportskog turizma, ali i ostalih specifičnih oblika turizma. Bjelovar se može pohvaliti prirodnim resursima koji doprinose razvoju turizama.

Sportska rekreacija jedan je od učestalijih oblika turizma u posljednjih nekoliko godina u Bjelovaru. Turisti na svojim putovanjima u određene destinacije, uz primarne razloge putovanja, koriste i rekreaciju u Bjelovaru kako bi zadovoljili svoje potrebe za opuštanjem, kretanjem, igrom i natjecanjem. (Modrić, 2017.)

Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija stvaraju potrebne uvjete za razvoj sportskog turizma. Obnavlja se infrastruktura, grade se novi smještajni kapaciteti za prihvata sve većeg broja gostiju, sportski tereni i objekti se obnavljaju, a nedostaju natkriveni teniski tereni i natkriven bazenski kompleks. Neki od sportsko-rekreacijskih objekata koji su dostupni su: teretane i fitness centri, Sportsko rekreacijski centar Kukavica, Rekreacijski centar Squash, park-šuma Borik, ergele konja, ribarske kuće, lovni centri, biciklističke rute, skate park, teniski tereni, bazen te mnoga druga igrališta i sportski tereni. Svi navedeni objekti dostupni su velikom broju žitelja grada Bjelovara koji se mogu baviti sportsko-rekreacijskim aktivnostima.

Vrlo bitno je unaprijediti sportsko turističku ponudu kako bi se zadovoljile potrebe turista i kako bi se sportski turizam razvijao. Važno je istraživanjima i analizama doći do rezultata koji bi pomogli da se poboljša ponuda. Mišljenje i stavovi potrošača vrlo su bitni i potrebni za ciljeve i vizije koje vode jednom glavnom cilju, a to je bolja turistička ponuda. Dobra marketinška ponuda jedan je od načina poboljšanja postojećeg stanja. Marketinškim aktivnostima grad Bjelovar se promovira kao sportska destinacija, a kroz određeno razdoblje ostvaruju se mnogo bolji rezultati.

2. BJELOVAR – GRAD TURIZMA I SPORTA

Bjelovar je središte Bjelovarsko-bilogorske županije, ustrojen 1756. godine kao vojno-krajiško središte i jedan je od mlađih gradova u Hrvatskoj. Carica Marija Terezija zaslužna je za njegovo nastajanje i izgradnju. Bjelovar nosi i naziv "grad sira" zbog višestoljetne tradicije proizvodnje sira i mliječnih proizvoda u tvornici „Sirela“. Bjelovar je grad s pravokutnom mrežom ulica i velikim središnjim trgom pored kojeg se prostire poznata šetnica pod nazivom Bjelovarski korzo. (Turčić, 2011.)

Grad se prostire na 191, 9 kilometara kvadratnih te prema popisu stanovništva iz 2011. godine broji četrdeset tisuća dvjesto sedamdeset i šest stanovnika. Dan grada obilježava se 29. rujna, a trenutni gradonačelnik je Dario Hrebak. Bjelovar je prometno dobro povezan. Sijeku ga ceste od Zagreba za Osijek i dobro je spojen sa ostalim okolnim gradovima (Daruvar, Koprivnica, Virovitica, Varaždin, Ivanić Grad, Čazma i Vrbovec). Klima je umjereno kontinentalna i kao takva vrlo je pogodna za razvoj turizma. Osim po već spomenutoj tvornici sira, grad je poznat i po tvrtkama kao što su: Koestlin, Pevec grupa, Troha-dil, Prima Commerce, Iverica, Metalind, Elektrometal, Hittner, Ljevaonica Bjelovar te mnoge druge.

Grad Bjelovar može se nazvati sportskim gradom jer ima dugu sportsku tradiciju. Kroz povijest Bjelovarski sportaši ostvarivali su značajne rezultate i sportske uspjehe. Najveći uspjeh ostvario je Omladinski rukometni klub Partizan iz Bjelovara koji je osvojio naslov europskog prvaka 1972. godine te desetak naslova prvaka države.

Znamenitosti grada Bjelovara su: Katedrala Sv. Terezije Avilske, Paviljon u središnjem parku na Trgu Eugena Kvaternika, Fontana "Povratak panonskih kitova", Gradski muzej, barokni kameni kipovi u središnjem gradskom parku, Zgrada vojne komande (danas poznata kao Gradska uprava), Pravoslavna crkva sv. Trojice, Sinagoga (danas Dom kulture), Zgrada Hrvatskog sokola, Spomen područje Barutana, Spomen područje Borik, Spomen područje Lug, Narodna knjižnica "Petar Preradović", Zgrada bjelovarske gimnazije, Kapelica sv. Florijana, Crkva i franjevački samostan sv. Antuna

Padovanskog, Crkva sv. Ane, Crkva sv. Andrije, Drvored platana, Kapelica Gospe Lurdske i drugi.

Slika 1. Bjelovar

Izvor: <https://croatia.hr/hr-HR/Odredista/Mjesto/Bjelovar?ZHncMzgZLHbcNw%3D%3D>
(1.6.2019.)

Uz prekrasnu i gotovo netaknutu prirodu te kulturne znamenitosti, sportske objekte i terene u Bjelovaru vlada pozitivna poduzetnička klima. Poduzetnici su oslobođeni plaćanja komunalne naknade i doprinosa i na taj način je Bjelovar privlačno mjesto za razvoj različitih djelatnosti. Grad Bjelovar također financira poljoprivrednike. Putem fondova Europske unije grad Bjelovar je u samo godinu dana uspio prijaviti čak sto dvadeset sedam milijuna vrijednih projekata i svrstan je u deset najboljih gradova u Hrvatskoj u povlačenju sredstava iz Europske unije. (Horvat, 2019.)

2.1. Turizam u Bjelovaru

Bjelovar u turističkoj ponudi može se osloniti na prirodnu i kulturnu, a nešto manje povijesnu baštinu jer je vrlo mlad grad, osnovan 1756. godine. Turistički potencijal je očuvana priroda s bogatstvom šuma i zemljišta. Prirodni i kulturni potencijali obogaćeni turističkim i sportskim sadržajima nude turistima poseban doživljaj i aktivno sudjelovanje u njima. Zanimljive i kvalitetne kulturne ili sportske priredbe dio su turističke ponude. (Modrić, 2017.)

Priredbe nisu komercijalizirane već privlače posjetitelje koji svojim boravkom povećavaju broj noćenja u Bjelovaru. Tradicija i multikulturalnost samo su neki od potencijala za formiranje originalne turističke ponude.

Bjelovarski je kraj poznat po nizu kulturnih i gospodarskih manifestacija: Međunarodni tjedan udaraljkaša (IPEW), Međunarodni pčelarski sajam, Izložba vina i vinogradarske opreme, Proljetni i jesenski međunarodni bjelovarski sajam u Gudovcu (Sajam poljoprivredne mehanizacije i Drvni svijet), CAC HR (izložba pasa), SPOREK sajam sporta i rekreacije, BOK fest (Bjelovarski odjeci kazališta), Terezijana, DOKU ART (Festival profesionalnog dokumentarnog filma), Večer nacionalnih manjina, Božićni gala koncert i mnoge druge. U formiranju turističke ponude uključene su ustanove: Turistička zajednica Bjelovar-Bilogora, turistički uredi, ugostiteljski objekti i sportske ustanove, udruge i klubovi. Grad Bjelovar se u razvoju turističke ponude oslanja na turističke i sportske programe u široj okolini. Dodatni višednevni paket aranžmani obogaćuju turističku ponudu i time privlače posjetitelje koji borave više dana u Bjelovaru.

Slika 2. Terezijana

Izvor: <https://www.vecernji.hr/tag/terezijana-43605> (1.6.2019.)

Bjelovar ima karakterističnu ugostiteljsku ponudu na osnovi tradicionalne hrane koja se temelji na proizvodnji sira. Ugostiteljski objekti u svojim ponudama imaju i tradicionalna i autohtona jela u manjoj mjeri što bi svakako trebalo promijeniti i povećati. (Modrić, 2017.)

Razvoj turizma treba usmjeriti na manje skupine turista i ponudu tzv. "boutique turizma". Također bi se turizam trebao usmjeriti prema cikloturizmu, kulturnom turizmu, turizmu manifestacija (urbanom turizmu), pješačkom i konjičkom turizmu, turističkim rutama na Bilogori i gastro turizmu. Navedene vrste turizma zbog poljoprivrednog i stočarskog uzgoja u manjim domaćinstvima moguće je razvijati uz lovni i ribolovni turizam.

Turisti uglavnom dolaze iz domaćih krajeva, grad Zagreb prednjači zbog velikog broja stanovnika, većeg životnog standarda te udaljenosti od svega osamdesetak kilometara. Bjelovar je sa Zagrebom povezan željezničkom prugom i brzom cestom te je dostupan posjetiteljima. (<https://www.bjelovar.hr/wp-content/uploads/2017/10/strategija-razvoja-grada-bjelovara-2016-2020.pdf>)

2.2. SWOT analiza turizma grada Bjelovara

SWOT analiza turizma grada Bjelovara prikazuje snage i slabosti te prilike i prijetnje koje se javljaju u turizmu. Tablica 1. prikazuje SWOT analizu:

Tablica 1. SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
Raznolikost, očuvanost i ljepota prirode Bogatstvo voda Okruženje za ugodan život Svjež zrak Šume bogate divljači Atraktivna ruralna naselja Kulturni potencijal grada Nezagadenost Raznolika tradicija Entuzijazam volontera Ugodna klima (kontinentalna) Tradicija bavljenja sportom Raznovrsnost sportova	Nedovoljan broj turističkih doživljaja za turističko tržište Nedovoljna svijest o zaštiti resursa Neadekvatna valorizacija prirodnih i kulturnih resursa u svrhe turizma Neadekvatna interpretacija i prepoznavanje turističkih atrakcija Negativni demografski pokazatelji Sve veći broj umirovljenika Nedostatak mlađe populacije Nedostatak stručnog kadra Nedostatak smještajnih kapaciteta
PRILIKE	PRIJETNJE
Razvoj turizma u ruralnim dijelovima Razvoj zdravstvenog turizma Razvoj ostalih specifičnih oblika turizma Ponuda različitih turističkih iskustava Porast trendova zdravog života	Zapuštanje prirode Devastacija okoliša Odumiranje sela (deagrarizacija) Marginalizacija tradicijskih događanja Nepovoljna demografska kretanja u Hrvatskoj Iseljavanje mladih obrazovanih ljudi Nedovoljna informiranost i promocija

Izvor: <https://www.bjelovar.hr/wp-content/uploads/2017/10/strategija-razvoja-grada-bjelovara-2016-2020.pdf>

2.3. Sport u Bjelovaru

Sport u gradu Bjelovaru ima dugu i bogatu tradiciju. Krovna organizacija sporta u Bjelovaru je Sportska zajednica Grada Bjelovara u kojoj djeluje sedamdeset i pet sportskih udruga i klubova, s više od četiri tisuće članova. Organiziraju se sportske aktivnosti, sportske igre, natjecanja i druge kulturno-zabavne manifestacije za sve dobne skupine. Sportska događanja održavaju se u školsko-sportskim dvoranama površine preko pet tisuća metara kvadratnih te na vanjskim sportskim terenima. Rukometna i nogometna igrališta, gradski stadion, gradski bazen i uređene rekreacijske staze za trčanje u funkciji su sportskog turizma. Bavljenje sportom rekreativno, amaterski ili profesionalno ima pozitivan učinak na zdravlje ljudi. S obzirom na činjenice i podatke o zdravstvenom stanju stanovnika Bjelovara, sport i rekreacija su aktivnosti u koje je potrebno i dalje ulagati. Unaprjeđenjem i održavanjem postojećih sportskih infrastruktura i suvremenih javnih sportskih i rekreacijskih sadržaja osigurava se kvalitetan prostor za rad sportskih klubova i udruga. Posebnu pozornost nužno je posveti edukaciji sportskih trenera, fizioterapeuta i medicinskog osoblja posebno osposobljenog za rad sa sportašima i svakako menadžerima u turizmu i sportu. Važno je raditi s djecom i mladima jer oni su okosnica razvoja sporta u Bjelovaru. (<https://www.bjelovar.hr/wp-content/uploads/2017/10/strategija-razvoja-grad-bjelovara-2016-2020.pdf>)

Grad Bjelovar ima registrirane sportske klubove, a to su: Aikido klub Bjelovar, Atletski klub Bjelovar, Atletski klub Borik Bjelovar, Atletski klub Sokol Bjelovar, Atletski klub Veteran Bjelovar, Auto-karting klub Bjelovar, Biciklistički klub Bjelovar, Biciklistički klub DSG Bjelovar, Biciklistički klub Gema, Biljarski klub Shooter Bjelovar, Body building i fitness klub Titan gym, Body building klub Bjelovar, Body building i fitness klub Fitness X, Hanžek Motosport klub, Jiu Jitsu klub Omega, Judo klub Omega, Karting racing klub KTM Bjelovar, Kasački klub Bjelovar, Kettlebell klub Bjelovar, Kickboxing klub Bjelovar, Kickboxing klub Kobra Bjelovar, Kickboxing klub Zlatni zmaj, Klub američkog nogometa Bjelovar Greenhorns, Klub podvodnih aktivnosti Bjelovar, Konjički klub Equiteam – Bjelovarski sajam, Konjički klub Furioso Bjelovar, Košarkaški klub Bjelovar, Košarkaški klub Borik Bjelovar, Kuglački klub Bjelovar, Kuglački klub gluhih

Bilogora Bjelovar, Kuglački klub Hrvatski dragovoljac Bjelovar, Kuglački klub Poštar Bjelovar, Kuglački klub Sirela, Kuglački klub Željezničar Bjelovar, Moto klub Bjelovar, Moto klub Mustang, Moto klub White city riders Bjelovar, Moto racing team Jagušić, Nogometni klub Bjelovar, Nogometni klub Mladost Ždralovi, Nogometni klub Sloga, Nogometni klub Zvijerci, Orijentacijski klub Bjelovar, Paintball klub Elite, Paintball klub Sjene, Plivački klub Bjelovar, Plivački klub Mladost, Poker klub AS Bjelovar, Pker klub Las Vegas, Poker klub Nac, Powerlifting klub Željezni čovjek, Rukometna škola djevojčica Bjelovar, Rukometni klub Bjelovar, Rukometni klub na pijesku Bjelovar, Rukometni klub Veteran Ivanska, Šahovski klub Bjelovar, Šahovski klub Central, Ski klub Bjelovar, Skijaški klub Sokol, Športski plesni klub H8, Športski plesni klub Tactus Bjelovar, Sporstki klub uzgajatelja goluba listonoša, Sportsko penjački klub Grip, Squash-fitness klub Bjelovar, Stolnoteniski klub Bjelovar, Stolnoteniski klub Sokol, Streljački klub Bjelovar, Streljačko društvo Bjelovar 1874, Streljačko društvo Sokol, Streljačko društvo Česma, Taekwondo klub Bjelovar, Taekwondo klub Fox, Taekwondo klub Omega, Teniski klub Sirela Bjelovar, Ultimate fight klub Bjelovar, Ženski rukometni klub Bjelovar i Ženski odbojkaški klub Bjelovar.

(<https://www.sportilus.com/pretraga/?category=clubs&location=bjelovar&page=10#search-info>)

Poznati sportaši grada Bjelovara i okolice su: nogometaši Ognjen Vukojević, Darijo Čanađija, Alen Maras, Filip Ozobić, poznati nogometni stručnjaci Zoran i Zdravko Mamić, tekvandoistica Nataša Vezmar, rukometaši Hrvoje Horvat, Mario Vuglač, strijelac Petar Gorša te paraolimpijac Bojan Crnojević.

3. SPORTSKO-REKREACIJSKI OBJEKTI U GRADU BJELOVARU

Grad Bjelovar obiluje sportsko-rekreacijskim sadržajima i objektima koji su dostupni velikom broju korisnika. U skladu s principima zaštite okoliša, prostor grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije s kvalitetnim i različitim prirodnim resursima nudi mogućnost organizacije velikog broja međusobno komplementarnih turističkih doživljaja. (Čačić, 2011.)

Turist u gradu Bjelovaru osim razgledavanja ima mogućnost na dodatne sportske aktivnosti odnosno sportsko-rekreacijske aktivnosti koje su sve više tražene. Bjelovar s obzirom na geografski položaj ima prirodno predodređen razvoj kontinentalnog turizma sa sportskim aktivnostima.

3.1. Park-šuma Borik

Borik, park-šuma u Bjelovaru, na visoravni Vojnović sa spomen-grobljem iz Drugog svjetskog rata sadrži staze za trčanje, workout park za vježbanje na otvorenom, igralište za košarku, mali nogomet, stol za stolni tenis i druge sadržaje. Sportske aktivnosti odvijaju se na velikoj površini prepunoj drvećem koje stvara hladovinu što omogućava nesmetano vježbanje i ljeti, a travnate površine pogodne su za piknik i uživanje u prirodi. Bjelovarski Borik, pogodan je za sve dobne skupine, od najmlađih pa sve do umirovljenika. Noćna rasvjeta omogućava sportske aktivnostima kada padne mrak. Sportski tereni su otvoreni, dostupni svima u svako doba dana i besplatni za sve korisnike.

3.2. Rekreativni centar „Squash“

Rekreativni centar „Squash“ nudi igranje squasha, a uz dodatne sportske aktivnosti: trbušni ples, joga, zumba, tabata treninzi, aerobic i pilates, a u sklopu centra nalaze se zemljani teniski teren. Rekreativna u centru "Squash" naplaćuje se i dostupna je za sve dobne skupine.

3.3. Teniski tereni

Tenis u Bjelovaru igra se na nekoliko lokacija: gradska naselja Male Sredice, Velike Sredice te općine Rovišće i Veliki Grđevac. Navedeni teniski tereni u privatnom su vlasništvu.

Teniski klub "Sirela" ima četiri zemljana terena i jedno betonsko igralište sa zidom na kojem se mogu odrađivati individualni treninzi. Tri terena su osvijetljena te se može igrati i tijekom večeri. Za zimsko doba godine na raspolaganju su dva terena natkrivena balonom što daje mogućnost igranja tenisa tijekom cijele godine. Također djeluje i škola tenisa za djecu, rekreativce i natjecatelje.

3.4. Bazeni

Obnovljeni Bjelovarski Bazeni poželjno su mjesto za rekreaciju tijekom ljetnih dana u gradu Bjelovaru. Aktivnosti na bazenima tijekom ljeta su: plivanje, vaterpolo, aqua aerobic, boćanje, rekreacija, yoga, odbojka na pijesku, vježbanje u teretani na otvorenom i košarka. Caffè bar i fast food restoran nalaze se u sklopu bazena. Bazeni se koriste u svrhu obuke neplivača za djecu i odrasle. Kompleks bazena sastoji se od olimpijskog bazena, jednog manjeg dječjeg bazena te malog bazena za bebe. (<http://www.tzbbz.hr/turisticka-ponuda/bjelovar/bjelovarski-bazen>).

3.5. Cikloturizam

Bjelovar ima razvijenu biciklističku infrastrukturu kroz mrežu prilagođenih cestovnih staza pogodnih za bicikliranje. Grad ulaže znatna sredstva u razvoj cikloturizma stoga je sve veći broj poklonika ovoj vrsti rekreacije. Jedan dio biciklističkih ruta prolazi šumovitim predjelima Bilogore, a ona spada među najčišće predjele u ovom dijelu Europe kada se govori o prirodi i zraku. Tri su lokalne rute na području grada Bjelovara, a to su: Sajamska, Vinogradska i Bilogorska ruta. (Biciklističke rute Bjelovarsko-bilogorske županije, 2011.)

Sajamska ruta duga je 19,8 kilometara i obuhvaća mjesta: Marof, Gudovac, Bjelovar, Brezovac i Malo Korenovo. Stazom biciklisti prolaze nizinskim područjem bez zahtjevnijih uzbrdica. Biciklisti se voze uz naselja pored potoka Bjelovacka i poljima uz šumu.

Vinogradska ruta je nešto kraća, točno 16,5 kilometara. Biciklisti voze prema sjeveru, teren je ravan i ovo područje nije zahtjevno, a biciklisti prolaze kraj vinograda i vinskih podruma te je na tom dijelu uspon koji nije prezahtjevan za cikloturiste. Ruta polazi iz centra grada Bjelovara i kreće se prema mjestima Ivanovčani, Doljani, Gornje Plavnice, Točak, Zvijerci i natrag u centar Bjelovara.

Najduža ruta je Bilogorska koja je dugačka 25,2 kilometra. Biciklisti kreću iz centra Bjelovara prema sjeveroistoku i padinama Bilogore. Staza nije prezahtjevna, ima jedan uspon prema planinarskom domu Kamenitovac (dvije stotine četrdeset i dva metra nadmorske visine). Vozi se kroz mjesta: Novoseljani, Prokljuvani, Radunice, Maglenča, Trojstvo, Maslare i Trojstveni Markovac. (Operativni plan razvoja cikloturizma na području Bjelovarsko-bilogorske županije od 2017. do 2020. godine - <https://cikloturizam.hr/wp-content/uploads/2018/02/OP-cikloturizam-Bjelovarsko-bilogorska.pdf>).

XCM Terezijaner maratonska je biciklistička utrka koja se vozi stazama Bilogore, start i cilj je u centru grada Bjelovara na gradskom korzu. Većina rute vozi se kroz uske šumske putove, a manji dio je kroz grad asfaltiranim cestama. Natjecatelji se natječu u nekoliko kategorija zasebno po spolovima. Kotizacije za sudjelovanje kreću se od pedeset do sedamdeset kuna. Utrka svake godine okupi oko 150 sudionika. Staze kojima se vozi su četrdeset osam i sedamdeset kilometara dugačke. Tri prvoplasirana natjecatelja odnosno natjecateljice u svakoj kategoriji dobivaju medalje te novčane nagrade, organizatori biciklističke utrke su Biciklistički klub Gema Bjelovar i Turistička zajednica Bilogora Bjelovar. Cikloturizam je sportsko-rekreacijska aktivnost dostupna velikom broju ljudi. (<http://www.tzbbz.hr/dogadanja-bbz/bjelovar/xcm-terezijaner>)

3.6. Teretane i fitness centri

Velik broj teretana i fitness centara u Bjelovaru pružaju usluge vježbanja široj javnosti, posjetiteljima koji borave u gradu te profesionalnim sportašima su: Fitness centar Step, Omega gym, Titan gym, Ironman, Rekreativski centar Fox, Studio for life, Grand Prix, Rekreativski centar Squash i Wellness centar Coner. Teretane i fitness centri opremljeni su brojnim spravama i opremom za vježbanje.

3.7. Skate park

Skate park prostor namijenjen je za sve koji žele uživati na rolama, biciklima i skateboardima. Prostor omogućava mladima sportske aktivnosti adrenalinskog naboja. Park se nalazi se ispred Dvorane europskih prvaka i okupljalište je mlađe populacije za svakodnevno treniranje, druženje i upoznavanje te mjesto na kojem mogu učiti nove vještine.

3.8. Staro "Partizanovo" igralište

Staro "Partizanovo" igralište prvo je "pametno" igralište u gradu Bjelovaru, rukometno igralište u centru grada koje je pod stalnim video nadzor i ima daljinsko upravljanje rasvjetom. Prilikom ulaska omogućena je daljinska komunikacija s portirnicom Gradske uprave koja kontrolira ulazna vrata i pali rasvjetu na zahtjev. Igralište je na jednostavan način dostupno svima. To je igralište nekadašnjeg Omladinskog rukometnog kluba, poznatoga kao ORK Partizan. Na igralištu je postavljena velika slika i spomenik igračima koji su 19. veljače 1972. godine osvojili titulu europskih prvaka pobijedivši u finalu njemački Gumersbach 19:14., a to je ujedno i povijesni uspjeh Bjelovarskih rukometaša. Uz rukometno igralište tu se nalaze košarkaška igrališta i atletska staza.

3.9. Športsko-rekreativski centar Kukavica

Športsko-rekreativski centar Kukavica nalazi se u šumi nedaleko od Bjelovara, u smjeru Daruvara. ŠRC Kukavica sadrži nekoliko smještajnih objekata, polivalentne

dvorane, kuhinju i blagovaonu, svlačionice za presvlačenje sportaša i rekreativaca, sobe za sastanke, kongrese, seminare, skupove, predavanja i slične društveno zabavne aktivnosti. Vanjski sportsko-rekreacijski tereni obuhvaćaju igrališta za rukomet, nogomet, košarku i odbojku, atletsku stazu i prostor za odbojku na pijesku. Prostor je to gdje se održavaju sportska natjecanja osnovnih i srednjih škola, natjecanja u krosu, upravo zbog prirodne ljepote, svježeg zraka te dobrih uvjeta za nesmetano održavanje sportskih aktivnosti. (Čačić, 2011.)

3.10. Lov i ribolov

Prigradsko naselje Narta okruženo je ribnjacima, rijekama Česma, Velika i Ilova te je pogodno za ribolov i sportski ribolov. Raznolikost sitne i krupne divljači te bogatstvo ribljih vrsta privlači turiste u ovaj kraj kao turističko odredište. Rekreativski centri i ribarske kućice omogućuju da se prenoći, a neki od njih su: planinarski dom Kamenitovac, izletišta Dobrovita i lovačkih kuća u Babincu. Lovačka kuća sagrađena je 2004. godine i jedan je od najopremljenijih i najmodernijih objekata lovnog turizma u Hrvatskoj. Gosti lovačke kuće mogu se rekreirati trčanjem ili šetnjom u prirodi u šumskom ozračju. Lovni turizam namijenjen je ljubiteljima lova i ribolova. (Čačić, 2011.)

Na Bjelovarskom sajmu održava se LOREKO, hrvatski sajam lova, ribolova, ruralnog turizma i ekologije. Organizira se od 2009. godine i najveća je sajamska manifestacija te vrste. Na sajmu izlažu i strani izlagači, sajam ima prodajni karakter u svim tematskim cjelinama. Posjetiteljima su tijekom tri dana dostupna predavanja iz područja ruralnog turizma, lova, ribolova i ekologije. U to vrijeme organiziraju se izložbe, natjecanja u gađanju glinenih golubova te druge zanimljivosti. (Salaj, Z. 2009.)

3.11. Konjički turizam

Razvoj specifične turističke ponude nazvane konjički turizam sve se više razvija i u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, odnosno okolici grada Bjelovara. Temelj za razvoj ovakve vrste turizma je postojeći broj vlasnika uzgajivača konja, broj konja, udruga i konjičkih klubova te njihovih članova, a također i ugostiteljskih i smještajnih kapaciteta u

okolici. Bjelovarsko-bilogorska županija ima velik broj konja i uzgajivača te su postavljeni zdravi temelji za razvoj konjičkog turizma na tom prostoru.

Veći broja konja koristi se za jahaći sport i rekreaciju, a tek manji dio za jahanje, ali su prikladni za vožnju zaprega. Konji se također koriste za terapijsko jahanje, para-konjičke olimpijske discipline, konjička natjecanja, lovno jahanje, konjičke igre, škole jahanja, kulturno-folklorne manifestacije, konjogojske izložbe, smotre, sajmove i prezentacije uzgoja konja. Uređeno je nekoliko staza za jahanje, a neke od poznatijih i većih su: Pisanička eko-etno staza, SRC Kukavica i Bilogorska konjička staza. (Čačić, 2011.)

Udruge uzgajivača, konjički klubovi i ergele na području okolice grada Bjelovara su: Špar u Severinu, Konjički klub u Velikom Trojstvu, Konjički klub Konji gizdavi u Velikoj Pisanici i Galopski klub Troja.

3.12. Sportski aerodrom Brezovac

Naselje Brezovac nalazi se u neposrednoj blizini Bjelovara, svega pet kilometara od centra grada. Na sportskom aerodromu održavaju se razne manifestacije kao što su aeromiting, zmajada i druge. Dječja zmajada Zrakoplovnog kluba Bjelovar okuplja svake godine stotinjak djece koja uživaju u igri zmajevima.

Tradicionalni aeromiting "Memorijal Davora Sobodića" je manifestacija koja se održava u spomen na Davora Sobodića, jednog od pokretača i osnivača Zrakoplovnog kluba Bjelovar koji je 2000. godine stradao u zrakoplovnoj nesreći. Aeromiting se do sada održao trinaest puta, a prošle je godine okupio tridesetak pilota ultralakih letjelica. Piloti su demonstrirali svoje letačke vještine iznad Bjelovara. Letjeli su mikrolaki zrakoplovi kategorije jedan i dva, motorni zmajevi, a posebna atrakcija bio je žirokopter (letjelica koja u sebi objedinjuje karakteristike helikoptera, zrakoplova i motornog zmaja, a može letjeti na visini od četiri do pet tisuća metara brzinom od trideset do stotinu i sedamdeset kilometara na sat, uz vrlo malu potrošnju goriva). (<https://www.vecernji.hr/vijesti/na-aerodromu-u-bjelovaru-odrzan-13-memorijal-davora-sobodica-577702>)

4. SPORTSKI DOGAĐAJI U GRADU BJELOVARU

Bjelovar u posljednjih nekoliko godina ima sve više događaja koji su sportskog karaktera, ali to je ipak za jedan „sportski grad“ još uvijek nedovoljan broj.

4.1. Challenge cup

Challenge cup jedan je od važnijih događaja u povijesti bjelovarskog ženskog rukometa. Rukometašice Bjelovara u studenom 2018. godine igrale su protiv švedske ekipe Kristianstad. Događaj je to koji je okupio oko tisuću i pet stotina gledatelja u bjelovarskoj dvorani Europskih prvaka. Rukometašice Bjelovara pobijedile su u prvoj utakmici, ali u drugoj švedanke su bile uspješnije. Zbog gol razlike, koja je bila na strani švedanki, nisu prošle u daljnje natjecanje.

4.2. Bok fest

"Bjelovarski odjeci kazališta" kulturna je manifestacija koja se održava u Bjelovaru od 2003. godine. Popularni BOK fest, idejno su osmislili glumac Goran Navojec i Irena Hlupić - Rašo. Smotra je to najznačajnijih kazališnih ostvarenja profesionalnih kazališnih kuća iz Hrvatske i inozemstva. Održava se u Domu kulture i Bjelovarskom kazalištu. Uz kulturni, manifestacija ima i sportski karakter. Na gradskom korzu vozi se moto alka, a na starom Partizanovom igralištu ili u Dvorani Europskih prvaka, ovisno o vremenskim prilikama, održava se humanitarni rukometni turnir. Na turniru nastupaju veterani Omladinskog rukometnog kluba Partizan, rukometašice Ženskog rukometnog kluba Bjelovar, političari te poznati glumci. Godine 2019. nastupili su poznati sportaši Ognjen Vukojević, Hrvoje Horvat i Dubravko Šimenc te političar i Bjelovarčanin Goran Jandroković.

4.3. Moto alka

Moto alka održava se u sklopu najveće bjelovarske manifestacije Terezijane, na gradskom korzu. Svake godine okuplja se velik broj zaljubljenika u motore. Vozi se u paru.

Jedna osoba vozi motor dok je drugoj cilj pogoditi metu. Ovaj događaj okuplja mnogo sudionika koji su željni dobre zabave.

4.4. Bilogora Challenge

Bilogora Challenge je manifestacija sportsko-rekreativnog, a isto tako i edukativnog karaktera. Cilj je manifestacije da se kroz sportsko druženje podsjeti na važnost bavljenja sportom. Bilogora Challengea održava se od 2017. godine u sklopu Terezijane. Manifestacija traje dva dana i natjecateljskog je karaktera. Svaka ekipa može imati najviše šest, a najmanje pet članova (obvezno dva ženska člana). Spoj je to tradicionalnih i modernih sportskih igara, a cilj je sudionicima i gledateljima pružiti dobru zabavu. Prvi dan održavaju se u centru grada kvalifikacije. Važno je poligon od pet stanica proći u što kraćem vremenskom roku. Članovi tima tu pokazuju svoje vještine i timski duh. Najbolje ekipe dan kasnije nastupaju u finalu u Jabučeti na imanju Vinarije Coner. U finalu se natječu u tradicionalnim i modernim sportovima kao što su: airsoft, sportsko penjanje, biatlon, luk i strijela, kamena s ramena, skok u dalj, utrka kroz vinograd s preprekama i mnogi drugi.

Bilogora Challenge je manifestacija u sklopu koje se održava i edukativni dio s predavačima stručnjacima u područjima sporta, nutricionizma, psihologije i drugih aktualnih tema i sličnih djelatnosti.

4.5. Utakmica Reprezentacije Hrvatske i Nogometnog kluba Bjelovar

Hrvatska nogometna reprezentacija odigrala je 9. listopada 2018. godine prijateljsku utakmicu protiv Nogometnog kluba "Bjelovar" na Gradskom stadionu u Bjelovaru. Bila je to utakmica povodom 110. godišnjice osnutka Nogometnog kluba Bjelovar. Utakmica je završila rezultatom 15:1 u korist reprezentacije. Bjelovar je igrao u sastavu: Lebović, Jedvaj, Bošnjak, Muniz, Kuprešak, Rajić, Ostrman, Trupac, Tominac, Atlija i Šantalab. Za reprezentaciju su nastupili: Livaković, Mitrović, Jedvaj, Pivarić, Vida, Rakitić, Badelj, Kovačić, Pjaca, Rebić i Kramarić. Utakmicu je sudio poznati bjelovarski sudac Bruno Marić.

Utakmicu je pratilo četiri tisuće stotinu i jedanaest ljudi, a zarada od prodaja ulaznica pripala je Nogometnom klubu Bjelovar. Događaj je okupio velik broj ljudi iz grada Bjelovara, Bjelovarsko-bilogorske županije, ali isto tako i okolnih županija i gradova. Dan koji će se pamtiti i dugo prepričavati. Utakmicu je prenosila Hrvatska nogometna televizija.

4.6. Malonogometni turnir

Dvoranski malonogometni turnir "Bjelovarski Božić" održava se u Dvorani europskih prvaka u Bjelovaru već četrdeset godina. Turnir traje tijekom prosinca i siječnja, a organizira ga Nogometni savez Bjelovarsko-bilogorske županije. Osim domaćih ekipa iz Bjelovara, svake godine, nastupaju i ekipe iz okolnih gradova kao što su Daruvar, Virovitica, Koprivnica, Čazma, Grubišno polje, Garešnica, Vrbovec, ali i većih kao što je Zagreb. Posjećenost turnira je iz godine u godinu sve veća što jako veseli organizatore. Turnir je dobro organiziran, postoji i nagradni fond te se ekipe svake godine ponovno vraćaju. Tijekom održavanja turnira dijele se prigodne tombole i nagrade sponzora što je još jedan od načina privlačenja gledatelja u dvoranu, a sponzorima je to odličan način promocije. Malonogometni turnir „Bjelovarski Božić“ je kvalitetan sportski događaj kojeg sufinancira i Grad Bjelovar.

4.7. Borik kup

Bjelovarski Borik jedno je od najpopularnijih bjelovarskih park šuma prilagođenih za sportsku rekreaciju. Dostupne su staze za trčanje, igrališta za košarku, mali nogomet, stol za stolni tenis te workout park sa spravama za vježbanje na otvorenom. Od 2017. godine održava se turnir u nogometu na male golove. Igra se bez suca s četiri igrača u polju. Glavno je pravilo "tri kornera - penal" koji se izvodi udarcem s centra igrališta na prazan gol, a sve se to odvija na betonskom igralištu.

Važnost ovog turnira je u zabavi, zajedničkom druženju i poznatom "haklu". Turnir organizira Malonogometni klub "Bjelovar".

4.8. Trofej Dinamo

Trofej Dinamo turnir je u futsalu koji se održava u Bjelovaru od 2018. godine. Prve je godine sudjelovao velik broj ekipa iz Hrvatske i inozemstva. Turnir se igra u seniorskoj konkurenciji, a natječu se i muškarci i žene. Igra se na posebnoj podlozi za futsal te to daje dodatne čari samom turniru.

Gledanost turnira prve godine odigravanja bila je iznad svih očekivanja. Gledatelji su došli iz okolnih gradova i županija popratiti ovaj sportski događaj koji je na završetku imao i glazbeni karakter. Održan je koncert, a djeca i odrasli mogli su uživati u atmosferi.

5. SMJEŠTAJNI KAPACITETI

Smještajnih kapaciteta u gradu Bjelovaru još uvijek je premalo pa svakako treba voditi brigu da se smještajni kapaciteti povećaju.

Broj raspoloživih kreveta u 2015. godini bio je 169 ležajeva, a to je nešto veći broj u odnosu na 2014. godinu kada je bilo 163 ležaja. U 2013. godini je smještajni kapacitet iznosio 151 ležaj. (<https://www.bjelovar.hr/wp-content/uploads/2017/10/strategija-razvoja-grada-bjelovara-2016-2020.pdf>)

Grad Bjelovar je u 2017. godini imao ukupno 5 730 dolazaka turista, od toga je 3 190 domaćih, a 2 540 stranih turista. Ostvareno je 11 888 noćenja, od toga 5 997 domaćih, a 5 891 stranih turista. U 2018. godini u Bjelovaru, prema izvještajima eVisitora ostvareno je 27 362 noćenja.

(https://mint.gov.hr/UserDocsImages/AA_2018_c-dokumenti/180213_DZS_2017.pdf)

5.1. Hotel Central

Hotel Central nalazi se u centru grada Bjelovara i jedini je hotel u gradu. Na prostoru županije djeluje još pet hotela. Hotel Central ima smještajni kapacitet od ukupno osamdeset i jedan ležaja, od toga devetnaest jednokrevetnih soba, šesnaest dvokrevetnih soba, šest trokrevetnih soba, tri apartmana, jedna obiteljska soba i jedna soba za osobe s invaliditetom.

Hotel je odličan izbor za poslovne ljude koji dolaze u Bjelovar u svrhu predavanja, prezentacija i konferencija. U sklopu hotela nalazi se velika konferencijska dvorana za pet stotina ljudi i jedna manja koja prima stotinu ljudi.

U hotelu se također organiziraju svadbene svečanosti, poslovni ručkovi, maturalne zabave i rođendani. Gostima se nude razna gastronomska autohtona domaća jela i vina. (<https://www.hotel-central-bjelovar.com.hr/o-hotelu/>)

5.2. Prenoćišta, izletišta, privatni i ostali smještaj

Prenoćište Vita Nova u Klokočevcu, nedaleko od Bjelovara nudi smještaj za goste. Osam seoskih imanja u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, u blizini Bjelovara pretvorena su u izletišta za goste. Smještaj pruža Planinarski dom Kamenitovac koji se nalazi u blizini Velikog Trojstva, blizu Bjelovara. Hostel u Sportsko-rekreacijskom centru Kukavici također prima goste.

Centar grada Bjelovara sadrži velik broj privatnih soba, a neke od njih su: Privatni smještaj Agava - Vaclavek, Sobe Bjelovar, Privatni smještaj Mrak, Sobe Divić, Sobe Zorić, Izletišta i vinotočje Vinia, Apartman Đoreski, Apartmani u domaćinstvu Matić, Apartmani Ivana, Apartman Borik Bjelovar, Apartmani Place4you, Studio apartman Lidiya, Apartman Dada, Apartman Eleco i Apartman House of Tea. (<http://www.tzbbz.hr/smjestaj/>)

6. ANALIZA STANJA SPORTSKOG TURIZMA U BJELOVARU

U svrhu analize sportsko turističke ponude grada Bjelovara izrađena su pitanja za djelatnike Turističke zajednice Bilogora Bjelovar koja su poslana putem mail-a te je u vrlo kratkom roku dobiven odgovor i potvrda suradnje. Istraživanjem i analizama trebalo bi se doći do rezultata o stavovima, željama, navikama, mišljenjima i potrebama potrošača, odnosno turista. Potrebno je istražiti atraktivne resurse u gradu Bjelovaru (prirodne i kulturne).

6.1. Definiranje pitanja, slanje i interpretacija dobivenih odgovora

Putem mail-a poslano je šest pitanja o sportsko turističkoj ponudi u gradu Bjelovaru na koje su dobiveni odgovori. Pitanja u intervjuu i odgovori bili su slijedeći:

1. Kakva je sportsko-turistička ponuda grada Bjelovara?

Posebne sportske ponude u gradu Bjelovar nema, a da je vezana uz turizam. Jako je razvijen cikloturizam i konjički turizam. Uređene su i označene biciklističke rute. Postoji i županijska biciklistička ruta koja povezuje pet gradova naše županije nudeći brojne mogućnosti da zavirite u njezine skrivene kutke. Također postoji i međunarodna ruta Sisak - Popovača - Podgarić - Bjelovar - Đurđevac - Novo Virje - Balaton.

2. Koliko se ulaže u promociju turizma u Bjelovaru?

Raznim aktivnostima pokušavamo privući turiste, odnosno potrošače turističkih usluga u grad Bjelovar, a isto tako i Bjelovarsko-bilogorsku županiju. Trudimo se stvoriti turistički identitet i da Bjelovar postane prepoznatljiva destinacija u kontinentalnom dijelu Hrvatske. Promocijske aktivnosti koje koristimo su oglašavanje putem web stranica i radija, plakatima i odnosi s javnošću.

3. Koliko posjetitelja (turista) bilježite u protekloj 2018. godini?

U 2018. godini u Bjelovaru, prema izvještajima eVisitora ostvareno je 27 362 noćenja. Jednodnevnih gostiju koji su posjetili Bjelovar tijekom godine je otprilike 100 000.

4. Koji su nedostaci i glavni problemi s kojima se turistička zajednica susreće u radu?

Problem Turističke zajednice u ostvarivanju svojih ciljeva i zadaća je nedostatak financijskih sredstava i naravno ljudskog potencijala. Svakako da se uvijek može bolje i više i mi se trudimo da to ostvarimo. Turistička zajednica Bilogora Bjelovar pokriva grad Bjelovar i devet općina i vrlo je teško s dvoje uposlenika ostvariti sve zadano.

5. Ima li mjesta za napredak i u kojim segmentima?

Uvijek ima mjesta za napredak i uvijek može bolje. U organizacijskom smislu, financijskom također. Potrebno je osmisliti veći broj manifestacija sa sportskim karakterom.

6. Koje manifestacije/događaji u gradu Bjelovaru imaju sportski karakter, a u vašoj su organizaciji?

To su BOK fest, iako kulturna manifestacija, ima sportski karakter. Zatim je to Terezijana, najveća manifestacija u Bjelovaru za vrijeme koje se vozi Moto alka, smotra mažoretkinja, obilježava se međunarodni dan yoge, prikaz jahačkih vještina. U vrijeme Terezijane održava se i Memorijalni nogometni turnir Dr. Anđelko Višić za limače. Ostale sportske događaje u gradu priređuju sportski klubovi i udruge.

Sport u gradu Bjelovaru je jedan od najperspektivnijih segmenata razvoja turizma. Bjelovar je „grad sporta“, „grad rukometa“ i kao takav bi se trebao razvijati u dobrom smjeru. Neki od prijedloga za napredak su revalorizirati i obnoviti sportske objekte, sagraditi nove, veće dvorane ili proširiti i povećati već postojeće sadržaje.

Dobra marketinška ponuda na tržištu potražnje sportskog turizma vrlo je važna, kao i podizanje kvalitete ponude na višu razinu. Vrlo je važno i pratiti trendove u turizmu i stalno se prilagođavati promjenama na tržištu. Definiranjem ključnih razvojnih ciljeva i vizija razvoja turizma Bjelovar bi se bolje pozicionirao na tržištu. Postavljeni ciljevi razvoja trebali bi uvažavati financijske i organizacijske resurse kojima grad Bjelovar i okolica trenutno raspolažu. Pokretanjem razvojno-investicijskih projekata i osiguravanjem poticajne investicijske klime turizam u Bjelovaru bi se znatno poboljšao. Suradnjom turističkih poduzeća i obrta te međusobnim poslovanjem i s pravnim osobama u privatnom sektoru bi se turizam podigao na višu razinu. Upravo bi to potaknulo javno-privatne rasprave o ulozi turizma na gospodarstvo jedinica lokalne samouprave na prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije.

Potrebno je definirati uvjete privatnim poduzetnicima u sektoru turizma za realizacije projekata. Treba utjecati i na marketinške aktivnosti, odnosno organizaciju i promidžbu velikih događanja te upravljati programima i raznim atrakcijama za turiste. (Kunst, I. 2012.)

Analizom stanja kroz određeno razdoblje stvara se osnova za planiranje napretka sportskog turizma u Bjelovaru. Stručnjaci, odnosno obrazovan kadar trebao bi pronaći rješenja te pridonijeti rastu ove vrste turizma u manjoj sredini.

Bartoluci i suradnici (2004) ističu da su „stručnjaci i objekti ono što nedostaje našem turizmu i da su objekti osnova planiranja sportsko-rekreacijske ponude.“

Turistički proizvodi Bjelovarsko-bilogorske županije, pa tako i grada Bjelovara, trebaju se sustavno razvijati i adekvatno prezentirati potencijalnim korisnicima. Unatoč jako raznolikoj, sadržajnoj i prostorno uređenoj resursno-atrakcijskoj lokaciji, grad Bjelovar i okolica imaju mnogo mjesta za napredak u turizmu. Turizam se razvija na

prekrasnim obroncima Bilogore, bogatim slatkovodnim površinama, šumama bogatim divljačima i mnogim drugim lokacijama.

Grad Bjelovar i županija trebaju valorizirati turistički potencijal na primjeren način. Bjelovar i okolica je pogodno područje za razvoj kontinentalnog turizma, na primjer zdravstveno-lječilišnog, kulturnog, etno-eko, ruralnog, lovnog, ribolovnog, sportskog i drugih specifičnih oblika turizma. Neiskorišten ekonomski potencijal treba se kvalitetno iskoristiti i na taj način postići ekonomske učinke turizma, a samim time podići i životni standard lokalne populacije.

Unatoč mnogim problemima kao što su loša ulaganja u infrastrukturu i slaba financijska sredstva namijenjena za turizam, moguće je napredovati i ulaganjem u turizam postići bitna poboljšanja. Potrebno je stvoriti poticajno socijalno okružje, a u sferi uspostave turističke razvijenosti i poželjnosti te dinamike turističkog prometa treba još puno ulagati.

Za razliku od ostalih gospodarskih i drugih djelatnosti, koje karakteriziraju krajnji proizvodi, razlika turizma je takozvani „destinacijski turistički proizvod“ što je rezultat raznih individualno kreiranih uslužnih proizvoda. Tu dolaze do izražaja usluge smještaja, hrane i pića, trgovine, turistički posrednici, uslužni servisi, javni prijevoz, čistoća, urednost, sigurnost i komunalna infrastruktura. (Kunst, I. 2012.)

Bjelovar na raspolaganju ima jedan hotel, osam prenoćišta i sobe u užem dijelu Bjelovara. Hotel Central u samom je središtu grada, dok je ostali smještaj privatn u apartmanima koji se nalaze u gradu i prigradskim naseljima. Mali broj smještajnih kapaciteta jedan je od nedostataka u razvoju turizma u gradu Bjelovaru. (Modrić, 2017.)

Bjelovaru nedostaju natkriveni bazeni, adekvatan nogometni i atletski stadion s više sjedećih mjesta, nogometna igrališta s umjetnom travom, natkriveni teniski tereni, trim staze i drugi sadržaji.

Uzroke stagnacije razvoja turizma na području grada Bjelovara i županije povezuje se s nepovoljnim gospodarskim kretanjima u Hrvatskoj, odnosno opadanjem ukupne gospodarske aktivnosti (recesije) i povećanjem nezaposlenosti. Samim time pada i

---

investicijska potražnja i osobna potrošnja turista. Takva gospodarska kretanja se negativno odražavaju na prihode od turizma cijele države, ali i jedinica lokalne samouprave. Manji prihodi su se negativno odrazili i na mogućnost razvoja investicija javnog sektora kao i onih u funkciji turističkog razvoja. Problem se javlja i u organizacijskom ustroju izvršne vlasti na razini države, a nakon toga se preslikava na regionalnoj i lokalnoj razini.

Turizam je izuzetno kompleksna djelatnost. Za njegov dinamičniji razvoj, na bilo kojoj razini, potrebna je efikasna suradnja mnogih institucija u sferi društvenih djelatnosti.

Nositelji izvršne vlasti na razini grada i županije trebali bi kreativnim i aktivnim djelovanjem i inicijativama te doprinosima pokrenuti proces razvoja turizma. Isto tako trebali bi pobuditi interes postojećih ili novih potencijalnih poduzetnika za ulaganje u konkretne projekte za razvoj turizma u funkciji stvaranja novog i prepoznatljivog turističkog identiteta i cjelovitog lanca vrijednosti na području grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije. (Kunst, I. 2012.)

7. ZAKLJUČAK

Turizam kao jedan od razvojnih čimbenika grada Bjelovara ima svoju perspektivu uz znatna ulaganja u resurse prostora i ljudske resurse. Jedan od važnijih strateških pravaca grada Bjelovara je pomoć EU fondova u adaptaciji postojećih objekata i izgradnje novih. Turizam se isprepliće s mnogim drugim gospodarskim djelatnostima pa na njega moramo gledati interdisciplinirano. Prije svega to se odnosi na poljoprivredu, prehrambenu industriju, ugostiteljstvo, hotelijerstvo, trgovinu i mnoge druge djelatnosti. Ulaganjem u turizam i turističku ponudu trebaju se stvoriti dugoročni uvjeti koji bi stvorili povoljno ozračje za ulaganja u turističku djelatnost.

Bjelovar je grad koji nema iskorištene sve mogućnosti i potencijale za razvoj kontinentalnog turizma. Prednosti Bjelovara i okolice su očuvana priroda i prirodni resursi koji turistima omogućavaju različita nova iskustva i doživljaje. Prednosti su prije svega u razvoju ruralnog, sportskog i rekreacijskog turizma s obzirom na potencijale i dosadašnje stanje u tim razvojnim segmentima. Dobro razvijen kulturni turizam zbog velikog broja kulturnih manifestacija doprinosi broju noćenja i potrošnji turista tijekom manifestacija.

Turizam u Bjelovaru još uvijek je u inicijalnoj fazi razvitka. Jasno je očekivati da će turizam u budućnosti postati vrlo važan segment u razvoju destinacije. Budućnost turizma u Bjelovaru više je nego evidentna samo treba što više kvalitetnih projekata za infrastrukturu i razvoj turizma. Ulaganjem i razvojem infrastrukture i ljudskih potencijala mogu se postići vrhunski rezultati koje ovaj prostor zaista ima. Važne su promocijske aktivnosti koje prezentiraju Bjelovar kao prepoznatljivu turističku destinaciju. U Bjelovaru je razvijen cikloturizam, konjički turizam, ali i ostale vrste sportske rekreacije gdje se ljudi mogu baviti sportskim aktivnostima. Bjelovar ima mnogo sportskih igrališta i terena, ali treba se još ulagati i poboljšati postojeće stanje te izgraditi nove kapacitete. Sam grad Bjelovar ima sportske i kulturne manifestacije koje imaju dio sportskog karaktera. Bjelovar kao sportski grad, „grad rukometa“, treba proširiti sportsku ponudu i organizirati i osmisliti nove manifestacije sportskog karaktera.

Bjelovar je grad koji ima potencijal, a potrebno ga je samo na dobar način iskoristiti.

8. LITERATURA

1. Bartoluci, M.; suradnici (2004). Menadžment u sportu i turizmu.. Zagreb. Grafa
2. Čačić, M. (2011). Konjički turizam u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Regionalna razvojna agencija Bjelovarsko-bilogorske županije. Bjelovar. Čvor.
3. GRAD BJELOVAR
<https://www.bjelovar.hr/wp-content/uploads/2017/10/strategija-razvoja-grada-bjelovara-2016-2020.pdf> (07.06.2019.)
4. Horvat, S. (2019). Pučki kalendar Bjelovarsko-bilogorske županije. Bjelovar. Čvor.
5. HOTEL CENTRAL BJELOVAR
<https://www.hotel-central-bjelovar.com.hr/o-hotelu/> (08.05.2019.)
6. HR TURIZAM
<http://hrturizam.hr/glasno-razmisljanje-sportski-turizam-u-hrvatskoj-ima-slike-alinema-tona/> (18.02.2019.)
7. Kunst, I. (2012). Razvoj turizma na području Bjelovarsko-bilogorske županije: stanje, ograničenja i kako ih prevladati. Radovi zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru. Zagreb – Bjelovar. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.
8. MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE -
https://mint.gov.hr/UserDocsImages/AA_2018_c-dokumenti/180213_DZS_2017.pdf (08.05.2019.)
9. Modrić, I. (2017) Turistička ponuda i potražnja Bjelovarsko – bilogorske županije. Završni rad. Čakovec. Međimursko veleučilište u Čakovcu.
10. Operativni plan razvoja cikloturizma na području Bjelovarsko-bilogorske županije od 2017. do 2020. godine – Ministarstvo turizma Vlade Republike Hrvatske
<https://cikloturizam.hr/wp-content/uploads/2018/02/OP-cikloturizam-Bjelovarsko-bilogorska.pdf> (30.04.2019.)
11. Salaj, Z. (2009). 1. Loreko – sajam lova, ribolova, ekologije i ruralnog turizma. Bjelovarski sajam. Bjelovar. Viatoni.

12. SPORTILUS

<https://www.sportilus.com/pretraga/?category=clubs&location=bjelovar&page=10#search-info> (06.05.2019.)

13. Strategija razvoja grada Bjelovara 2016. – 2020.

<https://www.bjelovar.hr/wp-content/uploads/2017/10/strategija-razvoja-grada-bjelovara-2016-2020.pdf> (08.05.2019.)

14. Turčić, A.; suradnici (2011). Biciklističke rute Bjelovarsko-bilogorske županije. II. Dopunjeno izdanje. Bjelovar. Turistička zajednica Bjelovarsko-bilogorske županije.

15. TURISTIČKA ZAJEDNICA BJELOVAR – BILOGORA

<http://www.tzbbz.hr/dogadanja-bbz/bjelovar/xcm-terezijaner> (06.05.2019.)

<http://www.tzbbz.hr/smjestaj/> (08.05.2019.)

<http://www.tzbbz.hr/turisticka-ponuda/bjelovar/bjelovarski-bazen> (29.04.2019.)

16. VEČERNJI LIST

<https://www.vecernji.hr/vijesti/na-aerodromu-u-bjelovaru-održan-13-memorijal-davora-sobodica-577702> (08.05.2019.)

POPIS TABLICA

Tablica 1. SWOT analiza

POPIS SLIKA

Slika 1. Bjelovar

Slika 2. Terezijana